

MEMO

Onderwerp : Informele consultatie Convenant implementatie Wet wijziging woonplaatsbeginsel
Van : VNG
Aan : Deelnemers Webinar 9 april 2020
Datum : 8 april 2020

Status

Versie ter informele consultatie aan gemeenten. Na informele consultatie dient dit document nog juridisch nader beoordeeld te worden, afgestemd te worden met de J42 en ter besluitvorming worden voorgelegd aan de VNG-commissie Zorg, Jeugd en Onderwijs.

Aanleiding

Op 4 maart 2021 is het wetsvoorstel 35219 'Wijziging van de Jeugdwet in verband met de verduidelijking van het woonplaatsbeginsel (Wet wijziging woonplaatsbeginsel)' verheven tot wet en gepubliceerd in het Staatsblad.

De wet treedt conform art. II Wet wijziging woonplaatsbeginsel in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. In de parlementaire behandeling van deze wet is uitgegaan van 1 januari 2021 als datum inwerkingtreding.

De Wet wijziging woonplaatsbeginsel wijzigt het woonplaatsbeginsel.

Het huidige woonplaatsbeginsel luidt als volgt:

- *1°. woonplaats als bedoeld in titel 3 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek;*
- *2°. ingeval de voogdij over de jeugdige berust bij een gecertificeerde instelling: de plaats van het werkelijke verblijf van de jeugdige;*
- *3°. ingeval de woonplaats, bedoeld onder 1° en 2°, onbekend is dan wel buiten Nederland is: de plaats van het werkelijke verblijf van de jeugdige op het moment van de hulpvraag;*
- *4°. ingeval de jeugdige de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt: de woonplaats van de jeugdige, bedoeld in artikel 10 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek.*

Dit betekent dat de definitie van woonplaats in het Burgerlijk Wetboek en daarmee de gezagsrelatie van belang is. Dit blijkt in de (uitvoerings-)praktijk veel problemen op te leveren. Zie voor een toelichting op deze knelpunten tevens de Memorie van Toelichting bij de Wet wijziging Jeugdwet.

Met inwerkingtreding van de Wet wijziging woonplaatsbeginsel krijgt 'woonplaats' de volgende betekenis:

- 1°. *de gemeente waar de jeugdige zijn woonadres, bedoeld in artikel 1.1, onder o, van de Wet basisregistratie personen, heeft;*
- 2°. *ingeval een jeugdige verblijft bij een jeugdhulpaanbieder, pleegouder, in een instelling voor opvang of beschermd wonen als bedoeld in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 of in een justitiële jeugdinrichting als bedoeld in artikel 3a van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen, of ingeval van jeugdhulp of jeugdreclassering in verband met het verblijf in een justitiële jeugdinrichting: de gemeente waar de jeugdige onmiddellijk voorafgaand aan zijn verblijf zijn woonadres, bedoeld in artikel 1.1, onder o, van de Wet basisregistratie personen, had;*
- 3°. *ingeval de woonplaats niet op grond van de onderdelen 1° en 2° kan worden vastgesteld of ingeval bij het in de basisregistratie personen opgenomen woonadres een aantekening is geplaatst als bedoeld in artikel 2.26 van de Wet basisregistratie personen: de gemeente waar de moeder van de jeugdige ten tijde van diens geboorte als ingezetene was ingeschreven in de basisregistratie personen, of, indien dit niet kan worden vastgesteld, de gemeente waar de jeugdige werkelijk verblijft op het moment van de hulpvraag;*
- 4°. *ingeval de woonplaats buiten Nederland is: de gemeente waar de jeugdige werkelijk verblijft op het moment van de hulpvraag.*

Deze wijziging van het woonplaatsbeginsel betekent dat, vanaf datum inwerkingtreding van de Wet wijziging woonplaatsbeginsel de nieuwe instroom beoordeeld dient te worden aan de hand van bovenstaand nieuwe woonplaatsbeginsel. Ook de migratiegroep, de zittende populatie jeugdigen die nu en op datum inwerkingtreding van de wet jeugdhulp ontvangen uit hoofde van de Jeugdwet, valt onder de Wet wijziging woonplaatsbeginsel. Dit convenant gaat over deze groep zittende populatie.

Reikwijdte: doel en doelgroep

Dit convenant gaat specifiek over de zittende populatie. Het wijzigen van het woonplaatsbeginsel per datum inwerkingtreding betekent, conform de Wet wijziging woonplaatsbeginsel, betekent dat de groep jeugdigen die nu onder de werking van de Jeugdwet valt, herbeoordeeld moet worden conform de nieuwe definitie. De doelgroep van dit convenant zijn de (ca. 420.000) jeugdigen die zowel op de datum vóór inwerkingtreding onder de Jeugdwet vallen, als op datum van inwerkingtreding onder de Jeugdwet vallen.

Voor deze hele groep verandert de woonplaatsdefinitie en daarmee mogelijk de gemeente die voor hulp en ondersteuning verantwoordelijk is en dus de benodigde hulp

en ondersteuning moet regelen, en facturen en declaraties daarvoor moet voldoen. Daarnaast gelden er voor de zittende populatie een aantal aanvullende afspraken.

Om op de gehele migratiegroep het nieuwe woonplaatsbeginsel zo uniform mogelijk toe te passen, worden in dit convenant (proces-)afspraken gemaakt. Daarnaast gelden er voor deze groep een aantal aanvullende afspraken.

Dit convenant betreft alleen over afspraken de zittende populatie. Het gaat niet over:

- de nieuwe instroom na datum inwerkingtreding;
- het nieuwe verdeelmodel of compensatieregelingen;
- afspraken en regeling t.a.v. het administratief verhuizen van jeugdigen, ook niet die van de zittende populatie.

Dit convenant is een uitwerking conform de Wet wijziging woonplaatsbeginsel en de geest daarvan, Memorie van Toelichting, van de Wet wijziging woonplaatsbeginsel en als zodanig beoordeeld door het ministerie van VWS.

Migratieproces

Om voor de hele zittende populatie de woonplaats conform de Wet wijziging woonplaatsbeginsel vast te stellen wordt, in grote lijnen, het volgende proces gevolgd:

1. Gemeenten bepalen de zittende populatie. Deze groep zijn alle jeugdigen die, conform het huidige woonplaatsbeginsel, onder hun verantwoordelijkheid vallen. Van de jeugdigen die jeugdhulp met verblijf hebben, bepalen de gemeenten wanneer het (aaneengesloten) verblijf is begonnen.
2. De definitie van (aaneengesloten) verblijf is die uit de Wet wijziging woonplaatsbeginsel en de toelichting daarop in de Memorie van Toelichting.
3. Gemeenten sturen hun bestand 'zittende populatie' naar de migratievoorziening. Voor de jeugdigen met verblijf geven zij aan wanneer het (aaneengesloten) verblijf is begonnen.
4. De migratievoorziening bepaalt van alle jeugdigen, aan de hand van de door de gemeente ingezonden gegevens, de nieuwe woonplaats.

Afspraken over de groep 'zittende populatie'

Met de ondertekening van dit convenant verklaar ik / wij dat ik / wij namens de gemeenten in mijn / onze regio dat voor de implementatie van de Wet wijziging woonplaatsbeginsel ten aanzien van de migratiegroep zal / zullen werken volgens de volgende afspraken:

1. Gemeenten committeren zich om van de migratiegroep van de jeugdigen die jeugdhulp met verblijf hebben conform de verblijfsdefinitie van de Wet wijziging

woonplaatsbeginsel, zo goed als mogelijk de startdatum van (aaneengesloten) te bepalen/achterhalen.

2. Wanneer de startdatum van (aaneengesloten) verblijf niet, vanwege het ontbreken van historische gegevens, of zeer moeilijk te achterhalen is, wordt de woonplaats van de jeugdige bepaald aan de hand van in de wetgenoemde omschrijving (bijvoorbeeld sub 3 (zie bovenstaande nieuwe definitie 'woonplaats) - woonplaats moeder ten tijde geboorte kind). Wanneer ook sub 3 niet tot een woonplaats leidt, wordt gekeken naar sub 4 (sub 4 (zie bovenstaande nieuwe definitie 'woonplaats) wordt dan de plek waar de jeugdige ten tijde van de inwerkingtreding van de Wet wijziging woonplaatsbeginsel verblijft).
3. De beslissing of de startdatum van (aaneengesloten) verblijf niet, vanwege het ontbreken van historische gegevens, of zeer moeilijk te achterhalen is, is een gezamenlijke beslissing van twee gemeenten: de gemeente die voor de inwerkingtreding van de Wet wijziging woonplaatsbeginsel verantwoordelijk is en de gemeente die na de inwerkingtreding van de Wet wijziging woonplaatsbeginsel verantwoordelijk wordt. Wanneer deze twee gemeenten er gezamenlijk niet uitkomen blijft de gemeente die voor de inwerkingtreding van de Wet wijziging woonplaatsbeginsel verantwoordelijk was verantwoordelijk. Deze gemeente kan dan naar de geschillencommissie sociaal domein. De verantwoordelijke gemeente blijft de zorgaanbieder betalen.
4. Gemeenten committeren zich aan de uitkomsten van de migratievoorziening. Wanneer een gemeente die, conform de uitkomst, na de inwerkingtreding van de Wet wijziging woonplaatsbeginsel verantwoordelijk wordt, van mening is dat er een andere startdatum (aaneengesloten) verblijf is, geeft deze gemeente dit aan bij de gemeente die voor de inwerkingtreding van de Wet wijziging woonplaatsbeginsel verantwoordelijk was. Deze twee gemeenten dienen vervolgens gezamenlijk tot consensus te komen over de startdatum (aaneengesloten) verblijf. Wanneer deze twee gemeenten er gezamenlijk niet uitkomen, blijft de gemeenten die voor de inwerkingtreding van de Wet wijziging woonplaatsbeginsel verantwoordelijk was verantwoordelijk. Deze gemeente kan dan naar de geschillencommissie sociaal domein. De verantwoordelijke gemeente blijft de zorgaanbieder betalen.
5. Er zijn (uitzonderlijke) situaties waarin op basis van onderlinge afspraken tussen gemeenten meerdere gemeenten bijdragen aan de financiering van de jeugdhulp aan een jeugdige. De afspraken kunnen uiteraard blijven bestaan. Wel is het zo dat ook deze jeugdigen formeel een woonplaats krijgen conform de Wet wijziging woonplaatsbeginsel en onder de werking van dit convenant vallen. De verantwoordelijke gemeente betaalt de zorgaanbieder.
6. De Wet wijziging woonplaatsbeginsel bepaalt dat jeugdigen van wie de woonplaats wijzigt door de inwerkingtreding van deze wet recht houden op maximaal één jaar hulp met dezelfde voorwaarden en tarieven als waar de vorige gemeente mee had ingestemd. Aanvullend hierop committeren gemeenten zich om indien na een jaar de door de vorige gemeente toegekende jeugdhulp nog niet is afgerond en er geen zorginhoudelijke redenen zijn om de jeugdhulp te wijzigen of stoppen dezelfde

hulp wordt voortgezet. Gemeenten mogen na dit jaar, onder de voorwaarde dat dezelfde hulp wordt voortgezet, wel nieuwe afspraken maken met zorgaanbieders.

Ondertekening

Regio:

Naam:

Datum: